

VEOKs formand Kaare Rübner Jørgensen orienterer

Indhold

1. Beredskabsplaner
2. Vatikanets økonomi
3. Spanien: kan kirken beskattes?
4. USA: kardinals højre hånd idømt fængsel
5. USA: katolske skolelærere afkræves en troskabsed
6. Storbritannien: de katolske skoler under lup
7. Storbritannien: jesuitter bliver mødt med et erstatningskrav
8. Tyskland: bemærkelsesværdig udtalelse om gengifte og homoseksuelle

1. Beredskabsplaner

Som omtalt i VEOK-Information nr. 17 har Vatikanet beordret alle bispekonferencer om at indsende deres beredskabsplaner til godkendelse inden den 31. maj. Det viser sig nu, at næsten halvdelen af dem, de fleste i Afrika, ikke har overholdt tidsfristen. Troslærekongregationen har derfor måttet udsende en rykker. Ifølge Mgr. Scicluna vil kongregationen begynde at se på de modtagne beredskabsplaner i slutningen af august (The Tablet 14. juli 2012).

2. Vatikanets økonomi

Vatikanet har offentliggjort sit regnskab for 2011. Eller rettere sagt sine to regnskaber, for der findes et regnskab for Den hellige Stol og et for Vatikanstaten. 2.832 personer er ansat af Den hellige Stol, 1.887 af Vatikanstaten.

Den hellige Stol havde i 2011 et underskud på 14.9 mill. € (111 mill. kr.), hvilket var det dårligste resultat siden 1994, hvor man begyndte at offentliggøre regnskaber. Underskuddet er fremkommet på trods af, at bispekonferencerne og de religiøse ordener havde øget deres bidrag med 7,5% i forhold til 2010, så det i 2011 var på 32.1 mill. US \$ (197 mill. kr.). Årsagen til det dårlige resultat skulle ifølge en talsmand for Vatikanet være den negative udvikling på de globale finansmarkeder samt stigende omkostninger.

Omvendt havde Vatikanstaten et overskud på 21.8 mill. € (134 mill. kr.). Det skyldtes primært et overskud på 91.3 mill. € (679 mill. kr.) på museumsdriften. SCV-budget dækker udgifter i forbindelse med museerne, postvæsen, brandvæsen, sikkerhed m.v.

Endvidere oplyses det, at katolikker rundt om i verden ved den årlige Peterpengeindsamling donerede 69.7 mill. US \$ (427 mill. kr.), hvilket er 2 mill mere end året før, men betydeligt mindre end i 2009, hvor der blev indsamlet 82.5 mill. (506 mill. kr.) (The Tablet 14. juli 2012)

Peterspengene indsamles her i landet, når klingpungen går rundt på den søndag, som ligger tættest på Peters og Pouls fest (29. juni). Disse penge går direkte i pavens lomme og finansierer hans velgørende aktiviteter.

Paven har dog andre indtægter. Af de lækkede dokumenter fra Vatikanet fremgår, at han tager sig godt betalt, når en person ønsker at komme i privataudiens. Således betalte en bankejer fra Milano 100.000 € (743.900 kr.) og tv-journalist 10.000 € for at få en privat samtale med paven. Officielt gik pengene til almisser. (Süddeutsche Zeitung 25. maj 2012)

På samme måde forventes det, at de institutioner og byer, paven besøger, indsætter et beløb på hans konto til velgørende formål.

3. Spanien: kan kirken beskattes?

Spanien er som bekendt i dyb økonomisk krise. Landets socialistiske opposition har derfor rettet blikket mod den katolske kirkes skattefordele, som ifølge partiet beløber sig til 3 mia. € om året (22.3 mia kr.). Der er tre forskellige love, inklusiv konkordatet med Vatikanet i 1979, som fritager kirken for at betale ejendomsskat. Fritagelsen gælder dog kun bygninger, som anvendes til gudsdyrkelse eller sociale foranstaltninger, men i praksis har kirken sluppet for at betale skat af mange andre bygninger så som bispepalæer, præstegårde, seminarier, skoler og klostre.

Det regerende konservative parti, Partido Popular, der på mange måder er biskoppernes forlængede arm, har ingen planer om at ændre på forholdene, skønt en meningsmåling viste, at 80 procent af befolkningen ønskede det. Det socialistiske parti har derfor bedt de 2.500 lokal- og byråd, det kontrollerer, om at finde områder, hvor kirken kan beskattes lokalt. (The Tablet 23. juni 2012)

4. USA: kardinals højre hånd idømt fængsel

Mgr. William Lynn var i tolv år kardinal Bevilacqua's højre hånd, når det drejede sig om ærkebispedømmet Philadelphia's præster. Fra 1992 til 2004 var han nemlig chef for det kontor, som foreslog udnævnelser og forflytninger, og som undersøgte anklager om sexmisbrugende præster.

Siden 2002 har anklagemyndigheden undersøgt talrige sager om præster, der blev beskyldt for at have misbrugt børn og unge. Samtidig gik den i gang med at undersøge, hvad de kirkelige myndigheder vidste om præsterne. Resultatet blev, at mgr. Lynn blev sigtet for ikke at have holdt pædofile præster borte fra børn og for at have undladt at orientere de civile myndigheder om dem. Lynns forsvarere derimod hævdede, at han var uskyldig i anklagerne, for det var kun kardinalen der havde myndighed til at fjerne præster.

Umiddelbart inden retssagen begyndte, afleverede ærkebispedømmet til myndighederne en sagsmappe fra 1994, som den havde fundet i et låst skab. Denne mappe indeholdt en liste med navnene på 35 præster, som Lynn havde forhørt, præster som enten var diagnosticeret som pædofile, havde erkendt sig skyldige i misbrug af mindreårige, eller som var under mistanke derfor.

Listen var ifølge anklagerne en rygende pistol, for blandt de nævnte præster var der en, som efter at have erkendt sig skyldig i misbrug af mindreårige af Lynn blev sendt til en "afvænningsklinik". Efter seks måneders ophold fik han så en ny menighed, hvor han senere igen misbrugte børn.

Efter en retssag, der strakte sig over tre måneder og hvorunder kardinal Bevilacqua's navn gang på gang blev nævnt, kendte en 12-mands (m/k) jury den 22. juni Lynn skyldig. Dommeren nægtede at løslade ham mod kaution, så Lynn måtte efter domsafsigelsen afføre sig sin præsteflip og vandre i fængsel. Den 13. august forventes strafudmålingen at blive afgjort. Strafframmen er fra 3½ til 6 års fængsel.

Retssagen og dommen er af anklagerne og ofrene blevet kaldt "a turning point" i den skandale, der har rystet den katolske kirke i USA siden 2001. "Jeg tror, at biskopper og de ansatte på bispekontorerne nu forstår, at de ikke længere kan lade denne type forbrydelser passere. Præster, som misbruger mindreårige seksuelt og deres overordnede på bispekontorerne, som gør det muligt, kan forventes en retssag," siger Nicholas P. Cafardi, som er professor i jura og kirkeretsjurist. (New York Times 22. juni 2012)

Mgr. Lynn er den højst placerede præst, der indtil nu er blevet dømt. Men snart kommer der endnu en sag, idet biskop Robert Finn af Kansas City den 24. september skal møde i retten. Her skal en jury tage stilling til, om han forbrudt sig imod statens love om obligatorisk anmeldelsespligt ved at vente seks måneder med at anmelde en præst, efter at han fik at vide, at han havde taget pornografiske billeder af småpiger. Kendes han skyldig, risikerer han en bøde på 1.000 \$ og et års fængsel. (Catholic News Service).

Jeg tror, at kardinal Bevilacqua skal være glad for, at han afgik ved døden den 31. januar 2012, for efter dommer over mrg. Lynns, kunne man forvente, at anklagemyndigheden ville rejse sag mod ham. Og at pave Benedikt skal være glad for, at det var i München, ikke Philadelphia, han i sin tid var ærkebiskop. For han har gjort nøjagtig det samme som Lynn: givet en pædofil-dømt præst et nyt embede, efter at han havde haft et ophold på en "afvænningsklinik", og derved muliggjort, at han kunne fortsætte med at misbruge børn.

Efterspil

Der er et efterspil i Lynn-sagen. Og det er den erklæring, ærkebispedømmet Philadelphia udsendte efter domsafsigelse. Den lyder i sin helhed:

"Af de udfordringer, kirken har stået over for både nationalt og lokalt i de sidste ti år, forstår vi til fulde alvoren af seksuelt misbrug. I dette år og i denne uge har Pennsylvania været i centrum og vi ved, at der er berettiget vrede over ethvert tilfælde af sexmisbrug. Retssagen i de sidste måneder har især været svær for ofrene, og vi beklager dybt deres smerte.

Den offentlige ydmygelse af kirken har understreget, hvor vitalt det er, at vi konstant er opmærksomme på beskyttelsen af børn i vore sogne og skoler. Siden de sager begyndte for ti år siden, som var kernepunktet i denne retssag, har ærkebispedømmet ændret sig. Vi har taget drastiske forholdsregler for at sørge for, at alle unge mennesker i vor varetægt er i sikkerhed, og vore bestræbelser for at opnå det vil blive yderligere styrket nu og i årene fremover.

Vi forbliver forpligtet til at beskytte børn og at sørge for ofrene. Klart tænkende mennesker vil stille spørgsmålstejn ved den hårde, tre til seks års dom, som mrg. Lynn blev idømt idag. Vi håber, at når denne straf bliver objektivt genvurderet, at den vil blive ændret. Vi beder for mgr. Lynn og hans familie i denne vanskelige tid."

Undrer det én, at mange spørger: har de overhovedet forstået noget?

5. USA: katolske skolelærere afkræves en troskabsed

Biskoppen af Arlington i staten Virginia har i juni bedt lærerne på bispedømmets katolske skoler underskrive en troserklæring. Den begynder med trosbekendelsen fra messen, og fortsætter med følgende:

"Med fast overbevisning tror jeg også på alt, som er indeholdt i Guds ord, hvad enten det er skrevet ned eller overleveret gennem traditionen, som kirken, enten ved en højtidelig erklæring eller ved det ordinære og universelle læreembede, fremlægger som noget, der skal tros som guddommeligt åbenbart. Jeg accepterer også fuldt og helt og overholder alt, som kirken lærer om tro og moral. Derudover tilslutter jeg mig med religiøs underkastelse af min vilje og mit intellekt de læresætninger, som enten af den romerske biskop eller af kollegiet af biskopper formuleres, når de udøver deres autentiske læreembede, selv i tilfælde hvor de ikke er formuleret definitivt."

Utroligt, ikke? Tidligere skulle alle præster inden deres vielse aflægge en antimodernist, hvor de blindt underkastede sig paven og tog afstand fra alle moderne videnskabelige resultater og tanker. Det blev ophævet af konciliet, men i en revideret form genindført i visse bispedømmer i 1970'erne, men mig bekendt ikke i Danmark. Det er dog ikke ensbetydende med, at ingen af vore præster har aflagt den, for de fleste af dem er præsteviet i udlandet. Niels Engelbrecht vides således at have aflagt den før sin præstevielse i USA i 1996. Desuden har alle, der underviser i teologi og religion traditionelt skulle have et biskoppeligt mandat - noget som dog i nyere tid sjældent er blevet krævet af universiteter og skoler. Men nu udvider den amerikanske biskop det altså til at omfatte alle lærere på katolske skoler, uanset i hvilket fag de underviser.

Jeg vil stærkt fraråde vor biskop at indføre noget lignende i Danmark. Gør han det, kan vore katolske skoler godt pakke sammen, for så kommer de i konflikt med ministeriets bestemmelser og får frataget deres statstilskud.

6. Storbritannien: de katolske skoler under lup

Det er ikke kun i USA, at der er problemer med de katolske skoler. Det er der også i Storbritannien. På den ene side presser biskopperne dem til at missionere og styrke deres katolske identitet, på den anden kræver myndighederne, at de lever op til de af staten fastsatte undervisningskrav. Således har regeringen i Wales for nylig krævet, at landets katolske skoler skal undervise eleverne i prævention og ikke kun orientere dem om hetero-, men også homoseksuelle ægteskaber. (Catholic Herald 10. maj 2012)

Men også på et andet område er de katolske skoler presset. Som privatskoler er betingelsen for skattefritagelse, at de også rekrutterer fra lokalsamfundet og via legater og fripladser optager elever fra fattige familier, så de fremmer social mobilitet. Nogle undersøgelser, omtalt i The Tablet i foråret, viste, at de katolske skoler ligesom så godt som alle andre privatskoler ikke opfylder disse krav. For de katolske skoler er der yderligere det problem (set med biskoppernes øjne), at flere og flere elever kommer fra velhavende muslimske familier, ja i nogle skoler er antallet af muslimske elever helt oppe på 60%. Hvor er den katolske identitet så henne, spørger biskopperne med rette, mens skolelederne på deres side undskylder sig med, at hvis de afviste dem, kunne deres skole ligeså godt lukke. (The Tablet, flere numre i foråret 2012, The Guardian 5. marts 2012)

Nu vil Labour imidlertid presse regeringen til at kigge nærmere på de private skoler og fratage dem deres økonomiske begunstigelser, hvis de fortsat undlader at optage elever fra fattige familier. Gennemsnitsprisen for at gå på en privatskole er 10.000 pund om året og 25.000, hvis der er tale om en kostskole.

7. Storbritannien: jesuitter bliver mødt med et erstatningskrav

I femten år var Patrick Raggett en succesfuld advokat i London. Nu har han rejst et søgsmål mod jesuiterordenen ved London's Hight Court og krævet 5 mill. pund (47.4 mill. kr.). Årsag: hans liv og karriere er blevet ødelagt af minderne om, at han gennem fire år blev misbrugt af en jesuiterpræst i begyndelsen af 1970'erne. (The Tablet 7. juli 2012)

8. Tyskland: bemærkelsesværdig udtalelse om gengifte og homoseksuelle

Verdens yngste kardinal, ærkebiskop Rainer Maria Woelki af Berlin (55 år) er Opus Dei-mand og en af Tysklands sorteste biskopper.

Nu har han i et interview med Die Zeit ganske overraskende sagt, at kirken må gentænke sin holdning til gengifte og homoseksuelle. For eksempel kunne man overveje at kopiere den ortodokse kirkes praksis, således at kun det første ægteskab betragtes som sakramentalt, mens det andet ægteskab accepteres og under visse omstændigheder giver mulighed for modtagelse af kommunion. Med hensyn til homoseksuelle par siger han, at han forsøger ikke at se på dem som nogle, der krænker naturloven, men som to, der tager ansvar for hinanden i et livslangt parforhold. (The Tablet 7. juli 2012)